

УДК 316.77

Сластін В.О.

асп. НУ «Запорізька політехніка»

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Історія терміну «інформаційна війна» має свої коріння у давнині. Раніше будь-яке обманювання ворога з метою перемоги називалося «військовою хитрістю», але сьогодні цей термін має більш складне значення. Інформаційна війна – це знаряддя масового знищення.

На сьогоднішній день війна інформації стала одним з найнебезпечніших видів зброї. Вона може включати в себе:

збір тактичної інформації;

гарантування безпеки власних інформаційних ресурсів; поширення пропаганди або дезінформації з метою деморалізації військових та населення ворога;

підрив якості інформації супротивника та перешкоджання можливості збору інформації ним.

Часто інформаційну війну ведуть у поєднанні з кібер та психологічними війнами з метою широкого охоплення цілей, використовуючи радіоелектронну боротьбу та мережеві технології. Основним інструментом інформаційної війни є інформаційна зброя, яка використовується через інформаційні операції.

Мета інформаційної війни – ослабити моральні та матеріальні сили супротивника або конкурента та посилити власні. Вона передбачає заходи пропагандистського впливу на свідомість людини в ідеологічній та емоційній сферах. При цьому наслідки інформаційних війн у суспільній та особистій психології можуть бути значними і навіть перевершувати наслідки збройних конфліктів.

Інформаційна війна розглядає інформацію як окремий об'єкт або потенційну зброю та вигідну ціль. Вона може бути розглянута як новий вид бойових дій, що передбачає активну протидію в інформаційному просторі. Інформаційна війна – це атака на інформаційну функцію, незалежно від застосовуваних засобів. Під час стратегічних інформаційних війн

використовується специфічна зброя, яка, хоча не завдає фізичної шкоди, але може призвести до реальних воєнних дій.

Аналіз ситуації навколо України свідчить про те, що сучасна держава стикається з новими формами ведення воєнних дій. Початком нової ери гібридної війни можна вважати Доктрину Герасимова.

Доктрина Герасимова є зовнішньополітичною доктриною, розробленою начальником Генерального штабу Збройних сил Російської Федерації Валерієм Герасимовим. Вона переосмислює сучасне розуміння міждержавних конфліктів і поставляє військові дії поруч з політичними, економічними, інформаційними, гуманітарними та іншими невійськовими заходами. Ця доктрина стала відомою після своєї публікації в лютому 2013 року та наступних дій Росії щодо України, які повністю відповідають її тезам.

Особливою обуреність викликає націленість російської «доктрини Герасимова» на експлуатацію слабких моментів західного принципу прийняття управлінських рішень, що базується на системі стримувань і противаг. У свою чергу, російська модель управління, згідно з ідеями Герасимова, органічно поєднує всі владні інститути, роблячи координацію між ними абсолютно нескладною. Доктрина передбачає співвідношення невійськових і військових дій.

Інформаційна кампанія проти України, яку розгорнула Російська Федерація, є досить глибокою і багаторівневою агресією. Вона включає багато факторів, спрямованих на ослаблення України в політичному, економічному, військовому та інформаційному плані з метою виключення українського питання з порядку денного світового співтовариства. Це робиться з метою повної окупації України та подальшого придушення будь-яких спроб опору.

Для ефективної протидії інформаційній війні важливо вживати систематичні заходи. Засоби масової інформації відіграють ключову роль у цьому процесі, оскільки вони формують думку аудиторії та стимулюють до потрібних реакцій. Що саме медіа висвітлюють, на які аспекти акцентують увагу, може вплинути на розвиток конфлікту. Громадськість також має значний вплив, особливо через мережу Інтернет, де інформація може поширюватися швидко та необхідно.

Одним з головних викликів є розробка системних кроків у відповідь на російську інформаційну агресію. Дослідження показує, що стратегія Росії є гнучкою та гібридною, здатною адаптуватися під різні умови та використовувати найрізноманітніші засоби. Вона навіть може використовувати демократичні принципи проти себе. Такий підхід ускладнює боротьбу з агресією, проте, у світі, де інформація стає все більшим засобом у війні, немає іншого виходу, крім як активно протидіяти інформаційним атакам, нейтралізувати вплив зловмисних дій та протистояти агресорам.